

626 YTTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMENTET 11.X 1866

RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman, – som ville erinra, att de föreslagna fartygen egentligen vore att betraktas såsom segelfartyg, för sådant ändamål konstruerade, men försedde med en auxiliär propellerångmaskin, samt att till deras företräden hörde att de kunde begagnas både i öppen sjö och såsom särdeles grundgående äfven i skärgård, förordnade, det egde Tulldirektionen fordernsammast ingå författning derom att jemväl den andra af de utaf Direktionen i förestående mätto föreslagna jernångslupar med segelställning af enahanda dimensioner, drifkraft och beskaffenhet i öfrigt, som blifvit för ofvannämnde af Kejsrerliga Senaten beslutade ångslup bestämd, varder för tullverkets behof anskaffad, stödjande sig Senatorn härvid på Tulldirektionens afgifna yttrande öfver patrulljakternes otjenlighet och dess på föregående undersökning afgifna intyg öfver de föreslagna ångbåtarnes företräden, hvilket senare af nu producerade utlåtande af så erkända män af facket som navigationsläraren Krogius och byggmästaren Jakobsson blifvit bekräftadt, och öfverlemnade Senatorn förty till Direktionen, att för billigaste pris uppdraga arbetets utförande åt den mekaniska verkstad i landet, till hvilken Direktionen i detta afseende kunde hafva förtroende, hvarvid Senatorn ville att afseende måtte af Direktionen fästas äfven å det för Björneborgs mekaniska verkstad gjorda anbud, för att lemna arbete jemväl åt denna inrättning.

Beträffande sedan frågan om användandet bland annat af förenämnde tvenne utaf de i finska viken förlagde sju patrulljakter, biföll Senatorn jemväl dertill att, sedan ofvanberörde två ångslupar i fullständigt skick till Tulldirektionen öfverlemnats och vidtagit den med dem afsedda bevakningen utined Finska viken, berörde två jakter skulle tills vidare, på sätt Direktionen föreslagit, den ena förläggas till Ekenäs tullkammaredistrikt, för att der såsom patrullslup ställas under tullkammarens å ortens omedelbara disposition, och den andra användas i och för patrullbevakningen i norra Qvarken med Björkö såsom stationsort. Widkommande förordnande om den å ångbåtarna anställande personal och inrättandet af tullbevakningsstation å Björkö samt de härför nödiga anslag, ansåg Senatorn frågan härom böra föredragas i sammanhang med nästskeende statsreglering.

Hvad slutligen anginge bevakningen vid de Höglandiska öarne, ansåg Senatorn ärendet i denna del böra hvila, till dess den af ryska Styrelsen understödda, men, från Finlands sida väckta frågan om ömsesidiga åtgärders vidtagande till hämmande af smugleri blifvit afgjord, öfverlemnar de Senatorn åt Tulldirektionen att; om derförinnan de nya ångfartygen öfvertaga kustbevakningen, provisionelt använda flere eller färre tulljakter att bevaka sagde öar.

627 YTTTRANDE VID PLENUM 15.X 1866

RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman afgaf ett sålydande skriftligt utlåtande, – att Senatorn af handlingarne inhemtat, hurusom inom Åbo Hofrätts jurisdiktion i Kimito, Pargas, Sjundeå, Esbo, Sibbo, Thusby och Strömfors socknars tingslag, äfvensom den del af Askola kapell, som

hörer till Borgå sockens tingslag, samt inom Wasa Hofrätts domkrets i Lappfjärds sockens tingslag, icke allenast allmogen utan och till större delen Häraderrätterne och delvis äfven Guvernörerne yttrat sig för domares skyldighet, att utfärda expeditioner på finska språket;

Åbo Hofrätt hade deremot i sitt afgifna utlåtande följt den åsigten att utestänga den finska befolkningen från åtnjutande af dess rätt, genom att undantaga sagde tingslag äfven mot allmogens önskan och Häradsrätts och Guvernörs tillstyrkan.

10 Rättvisa och billighet syntes fordra, att åtminstone alla domstolar i landet skulle i sina expeditioner begagna båda språken efter sakegares önskan. Ty att uppresna murar emellan den svenska och finska allmogens områden, vore att arbeta på fortfarandet af en dualism, hvilken teori och erfarenhet bevisat vara menlig för folkens kultur och sociala utveckling.

I de finska landsdelarne vore det icke alls ifrågasatt, att icke domare och öfrige tjänstemän fortfarande skola begagna svenskan och detta med rätta. Men hvarföre skall i de svenska domsagorna finskan vara för all framtid förvisad? Svaret kunde endast blifva för vederbörande

20 tjenstemäns bekvämlighets skull. Blefve det riktiga förfarandet härvid under närvarande förhållanden omöjligt, så syntes det åtminstone vara rätt, billigt, och klokt:

1:o) att de rent svenska domsagorna och tingslagen undantagas endast *tills vidare* eller till 1882.

2:o) att domsagor eller tingslag, i hvilken någon del af befolkningen är finsk, *icke* undantagas.

Och till dessa höra de ofvan uppräknade, der allmogen och häradsrätt eller blott endera vitsordat behofvet af expeditioner på finska språket. Ty mot allmogens önskan kan Häradsrättens utlåtande icke gälla, och der den sednare ensam yttrat sig mot undantagandet, såsom i Esbo, kan antagas, att den finska befolkningen ej varit tillstädes eller icke
30 förmått göra sig hörd, eller har, såsom i Sibbo och Thusby m. fl. socknar, allmogen af någon särskild anledning alls icke tillstädeskommit.

628 YTTRANDE VID PLENUM 15.X 1866

RA, Senatens arkiv

40 Senatorn Snellman förmälte, – att statsverkets tillgångar, såframnt andra oafvisliga samhällsbehof skola tillgodoses, åtminstone för närvarande och under instundande år 1867. icke medgäfvte något ökadtt bidrag till underhåll af polis i Åbo och Wiborg, Wid nämnde förhållande och då ifrågavarande förslager uppgjorts under förutsättning af sådant ökadtt anslag från statsverket, ansåg Senatorn det vara utan ändamål att nu ingå i närmare granskning af dessa förslag eller vidtaga någon vidare åtgärd i ärendet, hvilket, enligt Senatorns tanke, förty borde lemnas beroende å föredragning i Kejsrerliga Senaten framdeles.

50

629 YTTRANDE VID PLENUM 22.X 1866

RA, Senatens arkiv

– Senatorn Snellman ansåg att rösträttighet för bortarrenderad jord, borde tillkomma endast innehafvaren och således ej i någon händelse